

STIKSTOFLAST EIST COMBI VAN FORSE INGREPEN

Om de stikstoflast op de natuurgebieden afdoende naar beneden te brengen, is een combinatie van ingrijpende maatregelen nodig. Dat blijkt uit een Wageningse studie.

Onderzoekers van Wageningen Environmental Research rekenden in opdracht van het Wereld Natuur Fonds (WNF) de gevolgen door van verschillende maatregelen op de stikstoflast op Natura-2000 gebieden. Die last (depositie) is nu veel te hoog. Gemiddeld over alle natuurgebieden nu een derde te hoog. Maar er zijn natuurterreinen waar het teveel oploopt tot bijna de helft.

De landbouw is verantwoordelijk voor 42 procent van die stikstoflast op natuurgebieden. Het WNF gaat ervan uit dat de sector daarom dat aandeel levert aan de oplossing van het probleem. Puur getalsmatig kan dat door stal-

len te verbeteren zodat ze minder ammoniak uitstoten. Maar realistisch is dat niet, zegt onderzoeker Edo Gies (Regionale Ontwikkeling en Ruimtegebruik). 'Dan zouden driekwart van de stallen op luchtwassers over moeten schakelen. Die impact is enorm.'

Hetzelfde geldt voor een rigoureuze overstap naar kringlooplandbouw. Ook dat is in theorie een oplossing. 'Maar dat moet dan wel een gesloten kringloop zijn op de schaal van Nederland', licht Gies toe. 'En dat betekent een halvering van de veestapel.' Bufferzones van vijf kilometer rondom natuurgebieden, waar intensieve bedrijven worden gesaneerd en alleen ruimte is voor extensieve landbouw, werkt in principe ook. 'Maar daar is dan wel een derde van de totale landbouwgrond mee gemoeid.'

Alleen een combinatie van de genoemde

maatregelen kan volgens Gies de gewenste afname van de stikstoflast realiseren. En dat is dan alleen nog maar de bijdrage van de landbouw. Gies benadrukt dat ook de andere sectoren naar rato bij moeten dragen. Verkeer en industrie zijn verantwoordelijk voor twintig procent van de stikstofdepositie op de natuurgebieden. Welke ingrijpende maatregelen daar nodig zijn is nog niet bekend.

De Wageningse onderzoekers dringen er verder op aan om maatwerk te leveren en per natuurgebied te bekijken wat de effecten zijn van algemene en specifieke gebiedsgerichte maatregelen. Bovendien moeten we ons volgens Gies niet blindstaren op alleen het stikstofprobleem. 'Er liggen nog andere opgaven voor de landbouw op gebied van milieu, klimaat en volksgezondheid, waarvoor we ook moeten zoeken naar oplossingen.' RK